

MARIJKE EKELSCHOT

HERWAARDERING VAN DE MANNENHAAT*

Vroeger had je nog iets wat je de koesterende functie van de mannenhaat kon noemen. Regelmatig moesten mannen weggesleurd worden voor aanstormende kordonnen zinderende feministen, die bloed- en wraakbelust vertier zochten, terwijl haar zusters vlijtig werkten aan de impotentiebom.

Dat was toen de rechtszalen nog gevuld waren met talloze strafprocessen wegens moord, doodslag, enkel- of meervoudige belediging. Duizenden vrouwen bevolkten nare cellen in blijde verwachting van hun vrijlating, zodat zij hun kant en klaar gesmede nieuwe plannen gemeenschappelijk ten uitvoer konden gaan brengen.

Vroeger ja, toen vrouwen elkaar vonden in de leuze 'kastratie in het ziekenfondspakket' en toen op iedere vrouwenborst een ferme button prijkte: 'You have to kill at least one man a day'.

Daar is dus allemaal een beetje de klad in gekomen lijkt het wel. Behalve dan in de films van Marleen Gorris.

Omdat iedere vrouw er belang bij heeft dat mannenhaat in ere hersteld wordt, noem ik enkele redenen voor de afname ervan. Ter bestudering en overweging, opdat door verkregen inzichten ieder haar wrekende weg kan bepalen.

1. *De Verveling*

Alles schijnt op den duur te vervelen - dus waarom niet het haten van mannen. Ik herinner mij bijvoorbeeld de vermoeide blik waarmee mijn grootmoeder de woorden sprak 'Ach kind, als je alle mannen in een ton doet komt er niemand bovendrijven.' Zij moet daarmee bedoeld hebben dat de verveling juist veroorzaakt werd door de vormloosheid van het haatbare objekt. Wat mij brengt op reden twee.

2. *Gebrek aan differentiatie onder de man*

Het is heel wel mogelijk dat het post-industriële kapitalisme het soort mannen heeft voortgebracht waar geen haatbare kraak of smaak aan te bekennen valt. Een soort zombies, die werkelijk iedere vrouw onverschillig laten, ten posi- en ten negatieve. Vrouwen die dit nog niet gemerkt hebben - zoals daar zijn onze tragiese vriendinnen Anja M. en Andréé van E. (maar welke vrouw kent niet nog schrijnender gevallen in haar omgeving!) - zouden zich dan misschien nog steeds georiënteerd hebben op de inmiddels verouderde haatbaarheidsfaktor. Wat mij brengt op reden drie.

3. *Veranderingen van de haatbaarheidsfaktor*

We weten allemaal nog dat de haatbaarheidsfaktor vroeger berekend werd aan de hand van de formule $(L + 2M) \times 8N$, waarin L voor leeftijd, M voor maatschappelijke positie en N voor nabijheid stond. Vanzelfsprekend gingen we er toen van uit dat je mannen in je omgeving moest hebben om ze te kunnen haten. Veel onderzoek en bovengenoemde ontwikkelingen in het kapitalisme hebben inmiddels tot het inzicht geleid dat dat dus *niet* meer nodig is. De haatbaarheidsfaktor moet dan ook bijgesteld worden. $L + 2M$ is de richting waarin we moeten zoeken, om ook vrouwen met LAT -relaties en hele kleine zoontjes een kans te geven. Wat mij brengt bij de volgende haatafnameverklaring:

* Verschenen in Anneke van Baalen & Marijke Ekelschot, *Tegennatuurlijk*, De Bonte Was 1985

4. *De reorganisatie van het vrouwelijke*

Reorganisaties zijn tijdrovend en aandachtspuntgericht. Zo ook in het vrouwelijke. Temeer daar er zo veel gereorganiseerd moet worden. Denk alleen al aan kinderboeken, ongebouwde omgeving en koopkrachtbeleving. Er zijn publicisten die in deze activiteiten een impliciete, presuppositionele mannenhaat bespeuren, omdat in het reorganisatiegebied geen mannen voorkomen. Anderen, tot wie ik helaas behoor, zijn daar scepties over, omdat haat immers beleefd en uitgedragen moet worden wil hij voor De Ander bestaan. Dit brengt ons soepel op het volgende probleem:

5. *De man wil De Ander niet zijn*

Ongeveer 90% van de wereldliteratuur getuigt ervan hoe laf en kinderachtig mannen zijn. Zo dus ook nu weer met hun afwijzing van de Positie van De Ander. Simone de Beauvoir schreef in 1947 al dat de mannelijke konditie de grensjes van de eigen geslachtelijkheid niet overschrijdt. Polemies reageerde Valerie Solanas in 1973 met de stelling: 'Een man een dier noemen is hem stroop om de bek smeren.' De Beauvoir herzag toen weliswaar haar visie op het revolutionair potentieel dat achter de phallus verscholen zou liggen, maar, zoals we allemaal weten, daar is door het Franse strukturalisme aardig de klad in gekomen. Zelfs de aktiegroep Lak 'an Lacan heeft de mannelijke konditie niet verder weten te definiëren dan de grenzen van het vrouwelijke. De patstelling komt het duidelijkst naar voren in Heidi Adenau's 'Der Mann als Wille und Vorstellung' (in Fallogynie 6e jrgng, nr. 7). Zij legt uit dat het nu juist de grenzen van het vrouwelijke zijn waarin de fallokratie zich marginaal vertoogt. Heidi pleit dan ook voor een categoriese ontkenning van grenzen aan én het vrouwelijke, én het mannelijke én het menselijke. Zij beschouwt mannenhaat als aangeboren én evolutionair geneties geprogrammeerd. Dit in tegenstelling tot vrouwenhaat die slechts een 'Konstrukt ohne Eigenschaften' zou zijn, afhankelijk van categorieën als ruimte, tijd en lust. De tendentiële daling van de mannenhaat zou - gedachtig deze inzichten - dan ook heel goed verklaard kunnen worden vanuit:

6. *Het abstraktievermogen van de vrouw*

Veel vrouwen beschikken over een te groot abstraktievermogen. In hun denkprocessen laten zij de gedachtengangen niet relatief autonoom van de konkrete voorstelling zich ontwikkelen, - nee, ze laten hun heldere geest *boven* de troebele wateren van het bestaan zweven. Deze mooie eigenschap maakt die vrouwen weliswaar heel geschikt voor het uitvoerende werk in religieuze organisaties, maar voor het konkreet/abstrakte haatwerk heb je er weinig aan. Pogingen om via de herwaardering van het religieuze de overstap te maken naar de ontkenning van het goddelijke in de alledaagse haatbare man, lopen over het algemeen vast op de sekse-identiteit van de gekruisigde. Dit brengt ons op een nieuwe verklaring:

7. *De kruisraket*

Veel vrouwen zijn - onder andere door de niet aflatende propaganda van Mient Jan Faber - gaan geloven dat kruisraketten eigenlijk mannen zijn en dat zij in hun afkeer van die raketten een voldoende bijdrage aan de mannenhaat geleverd hebben. Dit is dus een misvatting. Als kruisraketten mannen waren zouden er immers geen konventionele wapens kunnen bestaan, tenzij dat vrouwen of kinderen waren. Dat dat onzin is weet iedere vrouw. Vergelijkbare misvattingen hebben zich trouwens voorgedaan rond 'de kerncentrale', 'de groentebespuiting' en 'de politiek'.

8. *De therapieën*

Over de geneeskrachtige werking van mannenhaat is veel geschreven en getuigd. Geldbeluste therapeuten hebben van deze kennis misbruik gemaakt door de mannenhaat te kanaliseren en zo in geldstromen om te zetten. Alsof vrouwen er zelf geen slaatje uit zouden kunnen slaan, via afpersing, chantage, lasterkampanjes en welke mooie dingen we vroeger al niet bedachten en uitvoerden. Die therapeutiese kanalisering heeft echter nog een naar

neveneffekt, namelijk de onder 1 genoemde verveling. Iedere vrouw die na betaling honderd keer heeft mogen roepen 'Ik ben zo blij een mannenhaatster te zijn' of 'In iedere vezel, in iedere draad zit ik vol van mannenhaat' of 'Ik ben zo trots, Ik ben zo trots, mijn mannenhaat dat is mijn rots' voelt zich niet alleen armer maar ook leger. En dus automatisch verveeld. Ook therapieën waarin langere verhandelingen toegestaan zijn leiden in de praktijk uitsluitend tot huwelijk of zelfmoord.

Door de konventionaliteit van deze aanpakken worden andere vrouwen weer versterkt in de gedachte dat zij eerst moeten trouwen en/of kinderen krijgen willen zij hun mannenhaat beleven en uitdragen.

(Maar zie reden 3!)